

Tutkielma tai artikkeli ilmastonmuutoksesta

Syvennä ilmastotietojasi! Perehdy johonkin ilmaston osa-alueeseen ja kirjoita siitä artikkeli, mielipidekirjoitus tai tutkielma.

Kesto

artikkeliin 2 x 45 minuuttia

Työohjeet

Ilmastonmuutosta voi selvittää ja siitä voi kirjoittaa ainakin tuhannesta näkökulmasta. Miten ilmastonmuutos syntyy? Miten voimme torjua sitä? Miten se vaikuttaa metsiin, jäätiköihin tai pieniin saarivaltioihin? Miten maatalous, liikenne tai energiantuotanto vaikuttaa ilmastonmuutokseen? Näkökulma voi olla niin luonnontieteellinen kuin maailmanpoliittinen. Entä miten kotikuntasi hoitaa ilmastoasiansa?

Ilmastonmuutos ilmiönä on monitahoinen ja joskus vaikeaselkoinenkin. Se on myös verrattain uusi tuttavuus sekä päätöksentekijöille että kadunnaisille ja -miehille. Ilmastonmuutoksesta kirjoittaminen ja tiedon levittäminen on siis erityisen tärkeää. Niin päivittäiset valintamme kuin suuret poliittiset linjauksetkin vaikuttavat siihen, miten voimakkaasti ilmasto muuttuu ja millaisia vaikutuksia ilmastonmuutoksella on. Kirjoita ilmastonmuutoksesta artikkeli tai syvenny aiheeseen tutkielman avulla!

1. Mielipidekirjoitus, lehti- tai nettiartikkeli

Kirjoita artikkeli tai mielipidekirjoitus, jossa käsittelet ilmastonmuutoksen problematiikkaa ja lähetä se joko paikallislehteen tai www.ilmasto.org -internetsivuille. Aiheeksi voit valita minkä tahansa niistä näkökulmista, joita ilmastonmuutos tarjoaa. Vinkkejä voit etsiä muista ilmastokokonaisuuden tehtävistä Notessa tai valita otsikoksi jonkin seuraavista:

- **Vihreä sähkö auttaa ehkäisemään ilmastonmuutosta**
- **Ekomatkailija ei käytä lentokonetta**
- **Jäähallien hukkalämpö talteen**
- **Kansainväliset ilmastositokset vaikuttavat myös omassa kunnassamme**

Juttu lehteen

Kaikissa sanomalehdissä on ainakin viikoittain julkaistava mielipidekirjoituspalsta. Lähetä artikkelisi sinne, jos teet siinä konkreettisia esityksiä, esität vaatimuksia esimerkiksi kunnan tai koulun ilmastovaikutusten pienentämiseksi tai vaikkapa kannustat ihmisiä tarkkailemaan ja vähentämään energiankäyttöään.

Jos artikkelisi taas on enemmänkin ilmiötä kuvaileva, se saattaa sopia tavalliseksi uutisjutuksi. Monissa lehdissä on myös vieraskynäpalstoja, jotka on tarkoitettu toimituksen ulkopuolisille kirjoittajille. Kannattaa selvittää, millä palstalla juttusi julkaisemi-

nen on todennäköisintä, jotta voit kirjoittaa jutun palstalle sopivalla tavalla ja osaat toimittaa sen oikealle henkilölle.

Juttu nettiin

Myös internetissä on erilaisia sivustoja, jotka julkaisevat artikkeleita. www.ilmasto.org on ympäristöjärjestöjen ylläpitämä internet-sivusto, josta löytyy runsaasti materiaalia ilmastonmuutoksesta. Siellä julkaistaan myös uutisia ajankohtaisista ilmastoaiheista sekä mielipidekirjoituksen tyyppisiä artikkeleita. Tarjoa juttuasi paikallislehden lisäksi myös ilmastosivuille lähettämällä se sähköpostilla osoitteeseen toimitus@ilmasto.org. Toimitus on luvannut julkaista parhaat kouluista tulleet artikkelit.

Ohjeita mielipidekirjoituksen kirjoittamiseen löydät äidinkielen kirjastasi. Internetissä julkaistavaan tekstiin pätevät kuitenkin hiukan eri säännöt. Tässä vinkkejä, joiden avulla voit muokata tekstistäsi internetiin sopivamman:

Tässä vinkkejä, joiden avulla voit muokata tekstistäsi internetiin sopivamman:

1. Ole pihä. Kirjoita vain 50 % siitä tekstimäärästä, jonka olisit kirjoittanut vastaavasta asiasta printtijulkaisuun. Tietokoneen ruudulta lukeminen on noin 25 % hitaampaa kuin paperilta lukeminen. Siksi nettitekstien on tärkeää olla lyhyempiä kuin tavallisten tekstien.

2. Muista tekstin silmäilävyys. Älä vaadi lukijaa lukemaan pitkiä yhtenäisiä tekstinpätkiä. Nettitekstejä ei usein lueta keskittyneesti, vaan lukija silmäilee tekstiä sieltä täältä ja surffaillee sivulta toiselle. Informatiivisia, kuvaavia ja ytimekkäitä väliotsikoita kannattaa hyödyntää.

3. Jaa rakenne järkevästi ja käytä linkkejä. Jaa pitkä teksti monelle sivulle linkkien avulla. Informatiiviset väliotsikot ovat erityisen tärkeitä, jos otsikoita käytetään linkkeinä varsinaiseen asiasisältöön.

4. Rakenna teksti pyramidimaisesti. Tärkein sisältö heti sivun kärkeen. Esseissä loppupäätelmät ja keskeiset sisällöt voi jättää viimeiseksi. Verkossa ei, sillä suurella todennäköisyydellä lukija silmäilee vain ensimmäisen kappaleen.

5. Tekstit noudattavat pääsääntöisesti seuraavaa muotoa:
Otsikko: Informatiivinen, lyhyt pääotsikko tekstille. Pelkästä otsikosta tietää, mitä teksti käsittelee. **Ingressi:** Tiivis, tekstin pääasiat kiteyttävä ingressi. Ingressin sopiva pituus on 1-3 virkettä. **Leipäteksti:** Selkeitä lyhyitä kappaleita. **Väliotsikot:** Lyhyitä, informatiivisia väliotsikoita kannattaa käyttää tekstin rakenteen selkeyttämiseksi.

6. Kirjoita nimesi sekä tekstin viimeisimmän muokkaamisen päivämäärä tekstin loppuun.

2. Tutkielma

Tee tutkielma ilmastonmuutoksesta. Ilmastonmuutos sopii tutkielman aiheeksi ainakin maantiedon, historian ja yhteiskuntaopin ja äidinkielen tutkielmakursseille.

Esimerkkejä tutkielma-aiheiksi:

- ilmastonmuutos ja metsät
- ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus
- ilmastonmuutos ja saarivaltiot
- ilmastonmuutos ja jäätiköt
- ilmastonmuutos ja terveys
- ilmastonmuutos ja maatalous
- ilmastonmuutos ja liikenne
- ilmastopolitiikka Suomessa
- ilmastonmuutoksen torjunta kansainvälisissä sopimuksissa

Lähdevinkkejä

Ilmastonmuutoksesta netissä:

- Yleistä ilmastonmuutoksesta ja artikkeleita eri näkökulmista: www.ilmasto.org
- Globalisaatio ja ilmastonmuutos: www.globalisaatio.net/ilmasto.html
- Liikenteen ilmastovaikutukset: Maan ystävien ilmastokampanja, <http://kulma.net/liikennekampanja> ja <http://lentomaksu.fi> ja Dodon ekomatkaailun nettisivusto <http://lento.katastro.fi>

Ilmastonmuutoksesta kirjallisuudessa:

- Arktisen alueen lämpenemisen vaikutukset 2004. Ympäristöministeriö & Ulkoasiainministeriö. saatavilla verkossa <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=26140&lan=fi>
- Berninger, Kati 1996. Ympäristönsuojelun perusteet. Edita: Helsinki.
- Haila, Yrjö & Jokinen, Pekka (toim.). 2001. Ympäristöpolitiikka. Mikä ympäristö, kenen politiikka? Vastapaino: Tampere.
- Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) arviointiraporttien suomenkieliset yhteenvedot 2001. saatavilla verkossa <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=65736&lan=fi>
- Ilmastonmuutoksen kansallinen sopeutumisstrategia 2005. Maa- ja metsätalousministeriö. saatavilla verkossa <http://www.mmm.fi/tiedoteliitteet/mmmjulkaisu2005%5F1.pdf>.
- Ilmastonmuutos ja Suomi 1996. Yliopistopaino: Helsinki.
- Isomäki, Risto 1996. Luvassa lämpenevää: ilmastonmuutos ja sen seuraukset. Suomen luonnonsuojeluliitto: Helsinki.
- Kestävää hyvinvointia ilmastonuojelulla 2005. saatavilla verkossa <http://www.vihrealiitto.fi/ilmastojaenergia2005.pdf>
- Kuoppamäki, Pasi 1994. Ilmastonmuutos ja Suomen maatalous. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos: Helsinki.
- Kuusisto, Esko & Käyhkö, Jukka 2004. Globaalimuutos. Otava: helsinki.
- Suomen ympäristön tulevaisuus 1996. Edita: Helsinki.
- Taustatietoa tuulivoimasta. <http://www.oras.net/tuulivoima/taustatiedote040907.html>

- Flannery, Tim 2006. Ilmaston muuttajat. Otava: Helsinki.
- "Ilmastonmuutos – vuosisadan suurin haaste". Maan ystävät, Greenpeace ja Suomen luonnonsuojeluliitto 2005. saatavilla verkossa <http://www.ilmasto.org/lisatietoa/kirjallisuus/suomeksi.html>
- Ilmastotavoite 2050 - Polkuja vähäpäästöiseen yhteiskuntaan. Maan ystävät, Suomen luonnonsuojeluliitto, Greenpeace ja WWF 2006. saatavilla verkossa <http://www.maanystavat.fi/online/ilmastotavoite-2050.pdf>.
- Tynkkyne, Oras 2002. "Oikeudenmukaisen ilmastoratkaisun jäljillä: tulevat sitoumuskaudet, pitkän aikavälin tavoitteet ja ilmasto-oikeuden mukaisuus". saatavilla verkossa <http://www.ilmasto.org/lisatietoa/kirjallisuus/suomeksi.html>

Tutkimuksen tekemisestä:

- Kastun lukion opettajat ovat koonneet mainiot ohjeet tutkielman tekemiseen: www.tkukoulu.fi/~kastul/tutkielma/tutkielma.htm
- Vaativampia ohjeita tutkimuksen tekemiseen löytyy hyvästä metodiopuksesta: Hirsjärvi Sirkka, Remes, Pirkko ja Sajavaara, Paula. Tutki ja kirjoita. 2001. Tammi: Helsinki.